

MINISTERSTVO ŠKOLSTVA,
VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Stredná odborná škola Pruské

4221 Q – vidiecka turistika

Učebný text vytvorený v rámci rozvojového projektu

Podpora organizačného zabezpečenia vzdelávania pedagogických zamestnancov v oblasti finančnej gramotnosti a výchovy k podnikaniu na rok 2016

Existencia človeka v dnešnej spoločnosti je úzko previazaná s ekonomickým rozhodovaním v každodennom živote. Súčasná spoločnosť je označovaná ako informačná, preto je nevyhnutné študentov pripravovať na vyhľadávanie a spracovanie správnych a aktuálnych informácií, naučiť ich rozvíjať logické myslenie, mali by sa naučiť správne a efektívne využívať všetky dostupné informácie. Realita súčasného sveta však upozorňuje na to, že napriek dobe, v ktorej je možné sa pomerne jednoducho a rýchlo dostať k rôznym informáciám, je nevyhnutné celoživotné vzdelávanie v oblasti finančnej gramotnosti. Preto sa finančné vzdelávanie stáva dôležitou súčasťou prípravy žiakov na všetkých stupňoch výchovno-vzdelávacieho procesu.

Finančne gramotní absolventi stredných škôl by mali vo všeobecnosti chápať všetky kľúčové aspekty osobných financií. Títo absolventi tak budú mať istotu, že budú samostatne schopní nájsť si a použiť informácie potrebné pri špecifických finančných výzvach, zoči-voči ktorým sa môžu po skončení školy ocitnúť. Všetky vzdelávacie aktivity projektu by mali smerovať k prehĺbeniu poznatkov, zručností a skúseností pedagogických zamestnancov a následne aj žiakov, aby mohli nepretržite rozširovať svoje vedomosti o osobných financiách podľa toho, ako sa budú meniť ich zodpovednosti a príležitosti po absolvovaní štúdia a zaradení sa do spoločnosti. Každý jedinec by mal vedieť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti. Finančnú gramotnosť je potrebné chápať ako komplexný súhrn znalostí a schopností, ktoré sú podmienené viacerými premennými - vek, rodina, zamestnanie, kultúra, región či miesto bydliska. Finančná gramotnosť je podmienená neustálym vývojom, ktorý umožňuje každému jednotlivcovi promptne a efektívne reagovať na nové osobné udalosti a neustále meniace sa ekonomické a spoločenské prostredie. Takto získané znalosti a zručnosti by mali následne zvýšiť uplatnenie sa absolventov školy na trhu práce.

„Vedomosti sú jediným kľúčom k tomu, aby Vás nikto neokradol!!!“

Úlohy a testy na precvičenie a overenie znalostí a zručností v oblasti finančnej gramotnosti

Názov témy: Krmivá pre zver, prikrmovanie zveri

Cieľ vyuč. hodiny:

Uviest' internetové zdroje informácií o rôznych možnostiach prikrmovania zveri.

- Získavanie internetových zdrojov
- Porovnanie získaných informácií
- Hodnotenie podľa efektívnosti chovu

Vypracovanie:

1. Uved'te činitele, ktoré ovplyvňujú trofejovú kvalitu z hľadiska efektívnosti chovu jelenej zveri.

a) vonkajšie: .....

b) vnútorné: .....

2. Uved'te objemové krmivá, ktoré sú určené na prikrmovanie raticovej zveri:

.....
.....

3. Uved'te jadrové krmivá, ktoré sú určené na prikrmovanie raticovej zveri:

.....
.....

4. Vyberte vhodný druh plodín, ktoré si v revíry môžeme dopestovať.

.....
.....

5. Príklad: Priemerné stavy srnčej zveri sú 70- 100 ks na 1000 ha, z toho srn 40 ks. Vypočítajte, aký je reálny prírastok srnčiat. Vysvetlite prečo.

.....
.....

6. Porovnajete pomocou internetu cenu jadrových krmív od rôznych výrobcov pre raticovú zver

.....
.....

7. Uveďte, od čoho závisí cena mäsa z diviny.

.....
.....

8. Zistite priemernú cenu jednotlivých druhov poľovnej zveri.

.....
.....

Porovnanie vybraných zložiek mäsa z diviny:

Cena mäsa	€
Srnčí chrbát	31
Sviešková z jeleňa	26
Orez z diviaka	5,5-6,6
kalorická hodnota mäsa diviny(kcal) v 100 g	143

10. Vysvetlite význam mäsa z diviny.

.....

TEST FINANČNEJ GRAMOTNOSTI

1. Čo je *devízový účet* ?

- A. bežný účet vedený v inej mene, ako je domáca mena
- B. bežný produkt zabezpečený nehnuteľnosťou
- C. bežný podiel zisku spoločnosti

2. Čo rozumiete pod pojmom *dlhodobý úver* ?

- A. fond slúžiaci na výplatu náhrad za nedostupný klientsky majetok
- B. účelová pôžička splatná spolu s úrokom a všetkými ostatnými príslušnými poplatkami k špecifickému dátumu spravidla o viac ako 5 rokov
- C. stratégia zameraná na rozloženie (rozptýlenie) rizika výberom širokého portfólia investícií

3. Charakterizujte, čo je *finančný trh*:

- A. systém trhových vzťahov, finančných inštitúcií, nástrojov a operácií, ktoré sprostredkujú pohyb dočasne voľných peňažných prostriedkov medzi jeho účastníkmi
- B. výsledky snaženia jedinca, prostredníctvom ktorých dosiahne žiadané ekonomické uspokojenie
- C. sústreďovanie finančných príspevkov od bánk a pobočiek

4. Uveďte čo je *lehota splatnosti úveru*:

- A. doba, počas ktorej dlžník spláca úver formou pravidelných splátok
- B. doba, na ktorú bolo poistenie dohodnuté
- C. špecifický typ úveru, poskytovaný stavebnými sporiteľňami

5. Charakterizujte úrokovú sadzbu:

- A. je to suma, ktorú musí dlžník uhradiť banke v prípade omeškania splátky úveru.
- B. je to cena peňazí (úverov a vkladov) vyjadrená v percentách, daná ako pomer úroku a vkladu
- C. je to peňažná alebo iná forma podpory, poskytnutá za dohodnutú protislužbu.

6. Kto je ručiteľ:

- A. klient, ktorý minie viac peňazí ako je jeho stav na bežnom účte a s bankou nemá dohodu o poskytnutí kontokorentného úveru
- B. je osoba, ktorá sa zaväzuje zaplatiť banke dlh namiesto dlžníka v prípade, ak dlžník neplatí riadne a včas.
- C. dlžník, ktorý spláca úver formou pravidelných splátok.

7. Čo rozumiete pod pojmom *pojistná zmluva*:

- A. je to zmluva, ktorou sa poisťovateľ zaväzuje poistenému poskytnúť poistné plnenie, ak nastane poistná udalosť
- B. je to zmluva, ktorou prenajímateľ prenecháva za nájomné nájomcovi vec,
- C. je to zmluva, ktorou poistenec daruje úhrn hmotných a nehmotných statkov banke

8. Európsky úrad pre boj proti podvodom má skratku:

- A. LIBOR
- B. POS
- C. OLAF

9. Pojem *zmenka* predstavuje:

- A. dokument predstavujúci pohľadávku dlžníka vyplatiť majiteľom zmenky v určitý deň a na určitom mieste určitú peňažnú čiastku.

- B. cenný papier, predstavuje bezpodmienečný záväzok zmenkového dlžníka zaplatiť majiteľovi zmenky v určitý deň a na určitom mieste určitú peňažnú čiastku.
- C. dokument, ktorý umožňuje majiteľovi bytu ukončenie nájomnej zmluvy v prípade neplatenia nájomu.

10. Ak niekomu ukradnú peňaženku, v ktorej mal okrem bankovej karty zapísané aj jej PIN číslo a použijú ju na čerpanie z bežného účtu, zodpovednosť za vzniknutú škodu nesie:

- A. banka
- B. iba držiteľ karty
- C. banka i držiteľ karty

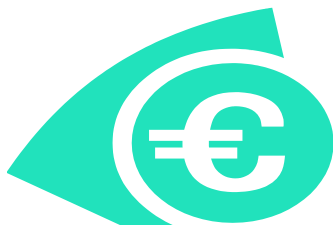

11. O celkových nákladoch na úver najviac hovorí:

- A. úrokový sadzba
- B. výška splátky
- C. ročná percentuálna miera nákladov

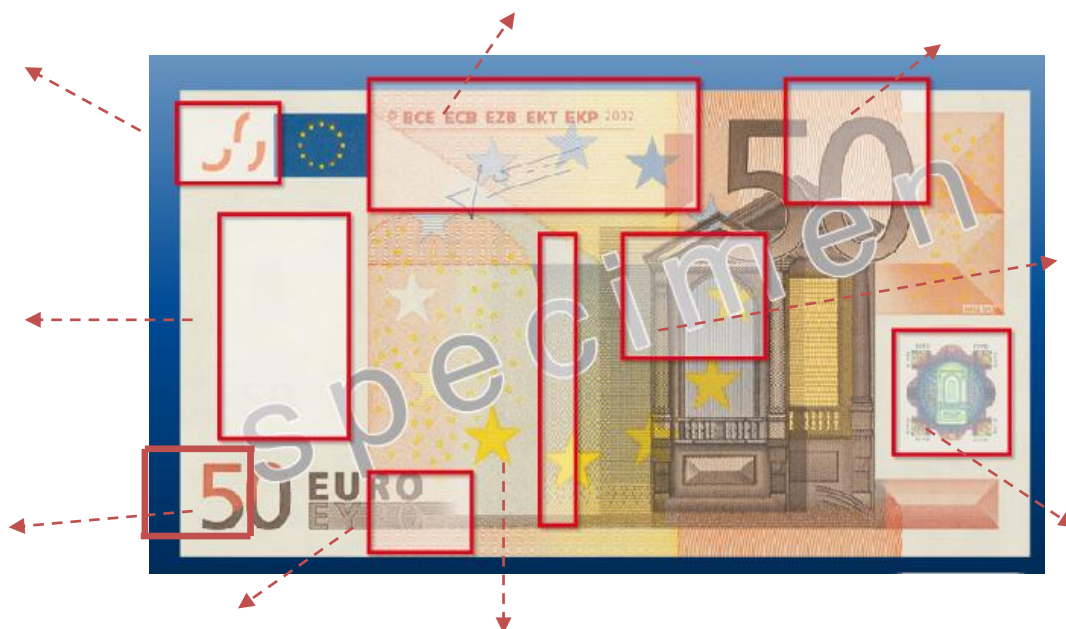
12. Národná banka Slovenska sídli v:

- A. Bratislave
- B. Košiciach
- C. Trenčíne

TEST FINANČNEJ GRAMOTNOSTI

1. Na základe obrázka 50 eurovej bankovky vypíšte ochranné prvky bankoviek

2. Nájdené výrazy v osemsmierovke vodorovne prečiarknite. Farebne vyznačte výraz, ktorý označuje schopnosť uhrádzať svoje záväzky.

OSEMSMEROVKA

A J A I C Á L F N I
I H A K T S I O P L
C A T I D I V K I L
P S Ď K M E J Í R P
U I G Ž O A É É B Ô
R P A K É T O P Y H
O O K I Ď N E Ň L P
K H O S Ó E Ě J Č Q
Ô L R Ž J R Ť Í A Ň
V D Ú Č Ô J Ř T X M

(?) DLHOPIS
(?) HYPOTÉKA
(?) INFLÁCIA
(?) KORUPCIA
(?) MAJETOK
(?) LIKVIDITA
(?) POISTKA
(?) PRÍJEM
(?) RENTA
(?) ÚROK

3. Vyjadrite vlastnými slovami, čo znamená pojem MAJETOK.

.....
.....

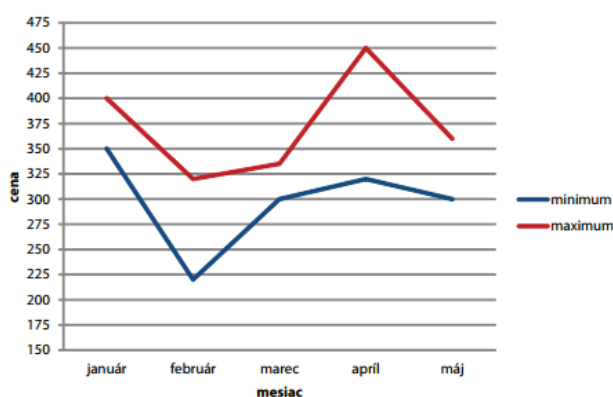

.....

4. Vypíšte 3 možné charakteristiky pojmu *úrok*.

- ❖ .....
- ❖ .....
- ❖ .....

5. Lucka si chce kúpiť nový mobil. Urobila si prieskum cien cez internet. Na jednej stránke našla graf (obr.), ktorý znázorňuje vývoj minimálnej a maximálnej ceny daného typu notebooku za určité obdobie.

a) Minimálne koľko peňazí by Lucka potrebovala na kúpu mobilného telefónu v mediaci máj?

_____

b) V ktorom mesiaci boli ceny daného typu notebooku najvyrovnanejšie?

_____

6.) Popíšte bankový systém na Slovensku.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

TEST FINANČNEJ GRAMOTNOSTI

1. Určte výšku dane z príjmu PO v %-tách v SR

- A. 19 %
- B. 20 %
- C. 22 %

2. Rozhodnite, ktoré tvrdenie je správne.

- A. DPH patrí medzi nepriame dane a preto daňovník nie je súčasne platiteľom dane
- B. DPH patrí medzi nepriame dane a daňovník je súčasne platiteľom dane
- C. DPH patrí medzi priame dane a preto daňovník nie je súčasne platiteľom dane

3. Rozhodnite, ktoré tvrdenie je správne.

- A. Inflácia znamená znehodnocovanie meny a pokles nominálnych miezd
- B. Inflácia znamená pokles cenovej hladiny a zároveň pokles kúpyschopnosti práznych jednotiek
- C. Inflácia znamená nárast cenovej hladiny a zároveň pokles kúpyschopnosti práznych jednotiek

4. Vyznačte správnu charakteristiku ochranného prvku bankovky – ochranný prúžok:

- A. v prúžku je mikroskopom uvedené slovo EURO a hodnota bankovky, prechádza bankovkou
- B. v prúžku je mikropísmom uvedené meno guvernéra ECB
- C. v prúžku je mikroskopom uvedené, ktorý štát bankovku vydal

5. Skratka DIČ znamená:

- A. daňové identifikačné číslo
- B. dvojmiestne identifikačné číslo
- C. digitálne informačné číslo

6. Pojem *mena* znamená:

- A. zákonné platidlo v určitej krajine alebo v ústave krajín
- B. sústava platových nástrojov v krajine
- C. zlato, bankovky, mince, devízy a valuty

7. Zamyslite sa a napíšte, ako sa prejavuje finančná kríza v bežnom živote.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

8. Vysvetlite nasledujúce pojmy:

BANKROT: .....

CASH BACK: .....

DEVÍZA: .....

HRUBÁ MZDA: .....

9. Štvorčlenná rodina si robila dlhodobé záznamy svojich mesačných príjmov a výdavkov. Tabuľka ich uvádza počas obdobia pred krízou a počas krízy.

	pred krízou (eur)	po kríze (eur)
príjem rodičov	700 + 800	700
životné sporenie	2 x 30	2 x 30
kapitálové poistenie pre deti	2 x 20	2 x 20
dovolenka	50	0
byt	200	200
strava	300	300
zvyšná suma	850	0

Uvedte, z akého dôvodu klesol príjem domácnosti.

.....

.....

.....

.....

Formy podnikania v SR

1. Vymenujte právne formy podnikania v SR:

.....
.....

2. Podnikateľské subjekty môžu podnikáť ako 1. .... osoby
2. .... osoby

3. Vytvorte správne dvojice:

1. Spoločnosť s ručením obmedzeným	a) sústavná činnosť prevádzkovaná samostatne, vo vlastnom mene, na vlastnú zodpovednosť, za účelom dosiahnutia zisku
2. Živnosť	b) kapitálová spoločnosť, ktorú môže založiť minimálne jedna osoba, maximálne však 50 spoločníkov.
3. Družstvo	c) spoločenstvom neuzavretého počtu osôb založeným za účelom podnikania alebo zabezpečovania hospodárskych, sociálnych alebo iných potrieb svojich členov.

4. Podnikanie fyzických osôb sa riadi ..... zákonom č. 455/1991 Z. z. v znení neskorších predpisov.

5. Čo znamená skratka SHR?

.....

6. Vymenujte obchodné spoločnosti a zakrúžkujte dve najrozšírenejšie:

a) ..... b).....

c) ..... d).....

7. Ktoré tvrdenia sú pravdivé – Všeobecné podmienky na prevádzkovania živnosti sú:

a) dosiahnutie veku 18 rokov; spôsobilosť na právne úkony; bezúhonnosť
b) ukončenie šk. dochádzky; dostatok financií na bežnom účte; bezúhonnosť
c) podnikáť môže hocikto, kto dosiahne 18 rokov

8. Aký je Váš názor na podnikanie?! Ktorú formu by ste si vybrali a prečo?!

.....
.....
.....
.....
.....
.....

9. Popíšte postup založenia živnosti u nás: .....

.....
.....
.....

10. Uvedte výšku základného imania pri založení s.r.o .....
a.s. ....

11. Vymenujte legislatívu, ktorá u nás upravuje podnikanie FO a PO:.....

.....
.....
.....

MZDA

Úloha 1

- a/ Vypočítajte mzdu pracovníka, ktorý odpracuje denne 7,5 h a v mesiaci odpracoval 186 hodín pri MT 4, 85 a mal vyplatené nadčasy 115,68 a odmenu 130,- eur, čerpal 1 deň dovolenku, vyživuje tri deti, na ktoré si uplatňuje daňový bonus, pracovníkovi bol vyplatený preddavok 100,- eur, zráža sa mu sporenie 20,-eur a stravné 1,15/obed.
- b/ Vyplňte mzdový list zamestnanca a dovolenkový lístok.
- c/ Vymenujte náležitosti pracovnej zmluvy.

Úloha 2

a/ Vypočítajte mzdu pracovníka, ktorý v mesiaci odviezol 1 264 ks hotových výrobkov v kvalitatívnej triede Q1 za čo mal vyplatené prémie 0,05eur/ks a jeho výkonová sadzba je 0,85eur/ks, pracovník mal vyplatené nadčasy 117,58 eur a štvrtročnú odmenu 160,-eur, zráža sa mu životné poistenie 70,-eur a náhrada škody 60,-eur, čerpal 2 dni dovolenky a jeho priemerný denný zárobok je 35,68 eur

b/ Uvedené údaje zaznačte do mzdového listu zamestnanca.

c/ Vymenujte a charakterizujte prílohy pracovnej ponuky.

d/ Vypracujte si vlastnú pracovnú ponuku a profesijný životopis.

Účtovanie miezd

Príklad 1 – na základe ZVL zaúčtujte nasledovné účtovné prípady spojené s vyúčtovaním a výplatou miezd:

1/ Nárok pracovníkov na hrubé mzdy	16 478,60
2/ Odvody /13,4%/	.....
3/ Daň z príjmov za zamestnancov	1 985,35
4/ Ostatné zrážky zamestnancov	870,-
5/ ZSP – odvody zamestnávateľa /35,2%/	.....
6/ V hotovosti vyplatený preddavok mzdy	2 000,-
7/ Výpis z BÚ: a/ výplata miezd	.....
b/ úhrada dane z príjmu	.....
c/ úhrada odvodov /13,4%/	.....
d/ úhrada odvodov /35,2%/	.....
e/ úhrada ostatných zrážok	.....
f/ úhrada OFA	4 560,-
g/ debetný úrok	3,80
h/ poplatok za vedenie účtu	5,90

Príklad 2 – zaúčtujte všetky účtovné prípady spojené s vyúčtovaním a výplatou miezd ak za dané účtovné prípady máme tieto údaje:

Hrubé mzdy celkom	15 785,62
Daň z príjmu	1 580, 20
Odvody /13,4%/	.....
Ostatné zrážky zamestnancov	1 150,-
ZSP – odvody zamestnávateľa /35,2%/	.....

Všetky úhrady boli uskutočnené prevodom z bankového účtu – výpis z BÚ.

